

Arkivsaknr:	2019/1061
Arkivkode:	
Saksbehandler:	Helge D. Akerhaugen

Saksgang

Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

05.12.2019
12.12.2019

NOU 2019:15 - Skattlegging av vannkraftverk: høringsuttalelse

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Gildeskål kommune støtter høringsuttalelsen gitt av Landssammenslutninga av Vasskraftkommunar i sin helhet. Gildeskål kommune støtter også uttalelse gitt av Salten regionråd.
2. Avvikling av ordningene med konsesjonsavgift, konsesjonskraft og eiendomsskatten på vannkraftverk vil gi dramatisk store negative konsekvenser for Gildeskål kommune. Å beholde disse inntektene er helt kritisk for å opprettholde det kommunale tjenestetilbudet.
3. Gildeskål kommunes høringsuttalelse oversendes departementet.

Vedlegg

- 1 GK uttalelse til NOU 2019_16 (002) (003)
- 2 LVK; Invitasjon til høringsmøte 13. november - Kraftskatteutvalget NOU 2019:16
- 3 LVKs høringsuttalelse til kraftskatteutvalget - NOU 2019:16
- 4 Salten Regionråd; Følgebrev - Høringsinnspill til NOU 2019-16 Skattlegging av vannkraftverk
- 5 Salten Regionråd sak 4619 - Vedtak - NOU 2019-16 Skattlegging av vannkraftverk

Bakgrunn for saken:

Regjeringen oppnevnte i 2018 et ekspertutvalg til å vurdere beskatningen for vannkraft. Utvalget har undersøkt om dagens vannkraftbeskatning hindrer samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak i kraftsektoren. Finansdepartementet har nå sendt utvalgets utredning *NOU 2019:16 – Skattlegging av vannkraftverk* på høring.

Både KS og Landssammenslutninga av Vasskraftkommunar, LVK, som Gildeskål kommune er medlem av står også som høringsinstanser. LVK oppfordrer kommunene til å gi egne høringssvar.

Høringsfristen er satt til 1. januar 2020.

Vurdering:

Høringsdokumentet

Mandatet som ble gitt utvalget er i hovedtrekk å vurdere den nedre grensen i grunnrenteskatten, og å vurdere verdsettelsesprinsippene. Videre kunne det vurderes om ordningene som pålegger konsesjonær å gi konsesjonsavgift til stat og kommune, og at kraftprodusentene kan pålegges å avstå inntil 10 % av kraftgrunnlaget som konsesjonskraft til berørte kommuner og fylkeskommuner kan forbedres. Utvalget kunne også vurdere om en bør endre naturressursskatten, og de kunne se på om forskjell i beskatning mellom vannkraftnæring og andre næringer skaper uheldige vridninger. Utvalget kunne peke på forhold som gjør at lønnsomme prosjekter ikke kan gjennomføres. Det var et mål at de administrative byrdene for både skatteyter det offentlige skulle holdes så lav som mulig, og utvalget kunne se på mulige forenklinger i regelverket.

Utvalgets anbefalinger er oppsummert i boks 2.1 på side 20 i rapporten. Her konkluderer de på områdene grunnrenteskatt, eiendomsskatt og formueskatt, konsesjonskraft og konsesjonsavgift og naturressursskatt.

Innvendinger mot forslagene

Det er gjennomført møter i regi av LVK hvor NOU 2019:16 har vært diskutert. Først 3. oktober da rapporten ble presentert, så et høringsmøte 13. november hvor høringsuttalelsen ble gjennomgått.

LVK oppsummerer etter møtene med medlemskommunene sine innvendinger mot forslaget slik (utdrag fra høringsuttalelsen):

- Utvalget svarer ikke på mandatet om å vurdere om dagens vannkraftbeskatning hindrer at samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak blir gjennomført. Kraftbransjen og kommunesektoren har påpekt at det er innretningen som grunnrenteskatten har fått som er problemet, ikke de kommunale ordningene.
- Å skjerpe grunnrenteskatten vil ikke gi de ønskede investeringer.

- Å avvikle ordningene med konsesjonskraft og konsesjonsavgifter vil ikke åvirke den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av planlagte energitiltak.
- Å avvikle kommunenes konsesjonsbaserte ordninger i strid med den samfunnskontrakt som over generasjoner er inngått mellom storsamfunn og distriktene som har avstått sine naturressurser. Å avvikle ordningene vil også være grunnlovsstridig.
- Kommunenes inntekter fra konsesjonsavgifter og konsesjonskraft er nedfelt i de gitte konsesjoner som et grunnvilkår og med samme varighet som konsesjonen. Utvalgets forslag om å avvikle ordningene vil være et brudd på de forutsetningene som lå til grunn for de gitte konsesjoner.
- Forslaget om at eiendomsskatten skal baseres på skattemessig verdi er i strid med eiendomsskattelovens hovedregel om at eiendomsskatten skal tilsvare anleggets markedsverdi. Forslaget vil verken utløse ønskede investeringer eller samsvare med skatteytters skatteevne.
- Kommunenes rett til konsesjonsavgifter og konsesjonskraft samt eiendomsskatt basert på anleggenes reelle markedsverdi kan ikke erstattes av statlige overføringer eller en økning i naturressursskatten. Økt naturressursskatt vil bli fordelt på samtlige kommuner etter det statlige inntektssystemet og først og fremst komme de folkerike kommuner uten vannkraftanlegg til gode.
- Konsesjonsavgiftene er en miljøavgift. Miljøkostnader skal betales av tiltakshaver, og skal være en brutto skatt i tråd med naturmangfoldloven.
- Konsesjonskraftordningen har i mer enn 100 år vært et vederlag til berørte kommuner for de naturrikdommer som gjennom vannkraften er avstått til storsamfunnet. Ordningen skal være kommunenes andel av verdiskapningen som vannkraftproduksjonen i konsesjonsperioden gir opphav til. Høyere kraftpriser gir høyere verdiskapningen. En kompensasjon basert på en omregnet øre/kWh vil ikke sikre kommunene en andel av den reelle verdiskapningen.
- Både ny vannkraftutbygging og rehabilitering av eldre verk er avhengig av lokal aksept. Dagens kraftskatteregime er basert på erkjennelsen om at kommuner som avstår sine naturressurser har et legitimt krav på en andel av den verdiskapningen som de berørte lokalsamfunn bidrar med i kraftutbyggingen. Uten lokale inntekter vil kommunenes motstand mot de inngrep vannkraftutbygging representerer øke.

Konsekvenser for Gildeskål kommune

KS og LVK har vurdert konsekvenser for kraftkommunene, dersom konsesjonsordningene og eiendomsskatten avvikles, og hvilke virkninger økt naturressursskatt som kompensasjon for disse vil gi.

Gildeskål kommune risikerer å tape kr 11 mnok årlig dersom ordningene med konsesjonsavgift, konsesjonsskatt og eiendomsskatt avvikles.

Konklusjon:

Gildeskål kommune bør støtte høringsuttalelsen gitt av LVK, som Gildeskål kommune har vært med på å utarbeide.

Avvikling av ordningene med konsesjonsavgift, konsesjonskraft og eiendomsskatten på vannkraftverk vil gi dramatisk store negative konsekvenser for Gildeskål kommune.

Gildeskål kommune har i dag kr 150 mnok. i frie inntekter. En stor del av tjenestetilbudet finansieres med de ekstra 17 mnok inntektene fra vannkraftverkene som ligger i kommunen gir.

Å beholde disse inntektene er helt kritisk for å opprettholde det kommunale tjenestetilbudet.